

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2015 r. odmówił W. M. umorzenia należności z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 3.917,54 zł, w tym z tytułu: składek – 2.293,28 zł, odsetek – 1.580,26 zł, kosztów upomnienia – 44,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 2.217,21 zł, w tym z tytułu: składek – 1.272,44 zł, odsetek – 891,97 zł, kosztów upomnienia – 52,80 zł,
- na Fundusz Pracy za okres od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 339,55 zł, w tym z tytułu: składek – 180,91 zł, odsetek – 123,48 zł, kosztów upomnienia – 35,16 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony 19 stycznia 2015 r. złożył wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 7 lipca 2015 r. określono warunki umorzenia, którym była spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji wraz z naliczonymi odsetkami. Przedmiotowa decyzja doręczona została w dniu 23 lipca 2015 r. Z dniem 24 sierpnia 2016 r. upłynął 12 miesięczny termin na uregulowanie należności niepodlegających umorzeniu liczony od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia należności z tytułu składek. Ubezpieczony nie opłacił w/w należności w wyznaczonym terminie.

/decyzja – akta ZUS/

W. M. reprezentowany przez adwokata w dniu 2 stycznia 2017 r. złożył odwołanie od w/w decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego a to art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności dłużnej na raty i podpisanie z nim umowy ratalnej, która to umowa została podpisana z wnioskodawcą dopiero w dniu 16 grudnia 2016 r. z przyczyn leżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- wydanie zaskarżonej decyzji na podstawie regulacji prawnych nieobowiązujących w dacie wydania zaskarżonej decyzji tj.: ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, która utraciła moc w dniu 15 stycznia 2015 r.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie należności z tytułu składek wskazanych w decyzji ZUS II Oddział w W..

/odwołanie – k. 2 – 3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 6 lutego 2017 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. M. prowadził działalność gospodarczą 22 marca 2010 r.

/bezsporne/

Wnioskiem z dnia 19 stycznia 2015 r. na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551) W. M. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o umorzenie całości nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres 2008 – 2010 do opłacania których zobowiązany był z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, wskazując, że jest ona zlikwidowana 22 marca 2010 r.

/wniosek – akta ZUS/

Decyzją nr (...) – RED z dnia 7 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. określił, iż według stanu na dzień złożenia wniosku tj. na dzień 19 stycznia 2015 r. umorzeniu podlegają należności W. M. z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 3.917,54 zł, w tym z tytułu: składek – 2.293,28 zł, odsetek – 1.580,26 zł, kosztów upomnienia – 44,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 2.217,21 zł, w tym z tytułu: składek – 1.272,44 zł, odsetek – 891,97 zł, kosztów upomnienia – 52,80 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 339,55 zł, w tym z tytułu: składek – 180,91 zł, odsetek – 123,48 zł, kosztów upomnienia – 35,16 zł.

/decyzja – akta ZUS/

Decyzja z dnia 7 lipca 2015 r. została doręczona skarżącemu wraz z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia odwołania w dniu 23 lipca 2015 r.

/potwierdzenie odbioru – akta ZUS/

Wnioskodawca nie odwołał się do Sądu od decyzji z dnia 7 lipca 2015 określającej warunki umorzenia należności, decyzja uprawomocniła się w dniu 24 sierpnia 2015 r.

/bezsporne/

Decyzją nr (...) - RED z dnia 7 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres: od stycznia 2008 r. do czerwca 2008 r., październik 2008 r., od marca 2009 r. do grudnia 2010 r.,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres: od stycznia 2008 r. do czerwca 2008 r., październik 2008 r., od marca 2009 r. do grudnia 2010 r.,

- Fundusz Pracy za okres: od stycznia 2008 r. do października 2008 r., od marca 2009 r. do grudnia 2010 r.

/decyzja – akta ZUS/

Pismem z dnia 17 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. poinformował W. M., że zbliża się 12-miesięczny termin opłacenia należności i niepodlegających umorzeniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

/pismo – akta ZUS/

W dniu 14 lipca 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek do organu rentowego o rozłożenie na raty zaległości niepodlegających umorzeniu.

/bezsporne/

W dniu 9 września 2016 r. organ rentowy wyraził zgodę na spłatę zadłużenia przez wnioskodawcę w formie układu ratalnego.

/bezsporne/

Wnioskodawca w dniu 16 grudnia 2016 r. zawarł umowę z ZUS II Oddział w W. nr (...) -71- (...) -16 o rozłożenie należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 58.411,13 zł na raty. Umowa obejmowała należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okresy: od stycznia 2009 r. do października 2009 r., styczeń 2010 r., na ubezpieczenie zdrowotne za okresy: od lipca 2008 r. do września 2009 r., na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: od listopada 2008 r. do października 2009 r., za grudzień 2009 r.

/umowa wraz z załącznikami – k. 5 – 8/

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2015 r. odmówił W. M. umorzenia należności z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 3.917,54 zł, w tym z tytułu: składek – 2.293,28 zł, odsetek – 1.580,26 zł, kosztów upomnienia – 44,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 2.217,21 zł, w tym z tytułu: składek – 1.272,44 zł, odsetek – 891,97 zł, kosztów upomnienia – 52,80 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od listopada 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 339,55 zł, w tym z tytułu: składek – 180,91 zł, odsetek – 123,48 zł, kosztów upomnienia – 35,16 zł.

/decyzja – akta ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a mianowicie o powołane wyżej dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz w załączonych aktach organu rentowego. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron i pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W dniu 15 stycznia 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. 2012 poz. 1551). Ustawa ta – zwana dalej ustawą abolicyjną - przewiduje możliwość umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych), dla wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu,

z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu

prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W ustępie 2 art. 1 ustawy abolicyjnej przewidziano, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek. Natomiast w ustępie 3 art. 1 ustawy abolicyjnej postanowiono, że w przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

Zgodnie zaś z dyspozycją ust. 6 art. 1 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z uregulowaniem art. 1 ust. 8 powołanej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (ust. 10 ustawy abolicyjnej).

Zgodnie zaś z treścią ust. 11 przywołanej ustawy należności, które nie podlegają umorzeniu, należy uregulować - opłacić w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o umorzeniu należności.

Stosownie do treści ust. 12 w/w ustawy, w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (ust. 13 ustawy abolicyjnej).

Mając na względzie wyżej przytoczone przepisy należy wskazać, że w decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach

ust. 10-12 art. 1 ustawy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest w decyzji z art. 1 ust. 8 warunki te określić, tzn. skonkretyzować poprzez podanie kwot niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP, FGŚP i (...) za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do których opłacenia jest obowiązany wnioskodawca, wraz z wszelkimi kosztami dodatkowymi wymienionymi w ustawie oraz poprzez wskazanie terminu, w jakim należności te podlegają spłacie. Decyzję o umorzeniu należności wydaje się po spłacie niepodlegających umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10 najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8, bądź - w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności - po ich opłaceniu. Z kolei decyzję o odmowie umorzenia należności wydaje się, jeśli w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10 nie zostaną spłacone albo - w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności - nie zostaną one opłacone zgodnie z ustalonymi warunkami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 grudnia 2014 r., III AUa 671/14, lex 1621046).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że wnioskodawca W. M. wystąpił z wnioskiem do organu rentowego o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek w związku z podleganiem ubezpieczeniu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie analizowanej ustawy abolicyjnej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając powyższy wniosek wydał zaś decyzję określającą warunki umorzenia, kwotę należności podlegających umorzeniu i okres, za który nieopłacone składki będą mu podlegały, od której to decyzji wnioskodawca nie odwołał się.

W niniejszej sprawie spór polegał na ustaleniu, czy organ rentowy decyzją kończącą postępowanie w przedmiocie złożonego wniosku prawidłowo odmówił wnioskodawcy umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Odwołujący stanął na stanowisku, że w zaskarżonej decyzji ZUS niesłusznie odmówił mu umorzenia zaległości z tytułu składek za sporny okres wraz z odsetkami wskazując, jako przyczynę odmowy istnienie w dacie wydania decyzji zaległości z tytułu składek niepodlegających umorzeniu.

Z ustalonych okoliczności faktycznych wynika, że ubezpieczony przed upływem terminu do zapłaty składek niepodlegających umorzeniu (24.08.2016 r.) tj. w dniu 14 lipca 2016 r. złożył w organie rentowym wniosek o rozłożenie zaległości z tytułu składek niepodlegających umorzeniu na raty i uzyskał zgodę organu rentowego na rozłożenie tych należności na raty. Jednakże z przyczyn leżących po stronie organu rentowego umowę o rozłożenie zaległości z tytułu składek niepodlegających umorzeniu wnioskodawca z organem rentowym zawarł dopiero w dniu 16 grudnia 2016 r., czyli po upływie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia należności z tytułu składek.

Zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony dopełnił wszystkich niezbędnych działań w celu zawarcia umowy ratalnej i uregulowania należności niepodlegających umorzeniu.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podziela w pełni stanowisko wyrażone przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w w/w wyroku z dnia 10 grudnia 2014 r., zgodnie z tym którym, decyzję o odmowie umorzenia należności wydaje się, jeśli w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10 nie zostaną spłacone albo - w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności - nie zostaną one opłacone zgodnie z ustalonymi warunkami.

Skoro zatem organ rentowy wyraził w niniejszej sprawie ubezpieczonemu zgodę na rozłożenie należności niepodlegających umorzeniu na raty i podpisał z wnioskodawcą umowę o spłatę ratalną brak było zdaniem Sądu podstaw do wydania zaskarżonej decyzji o odmowie umorzenia należności z dnia 15 listopada 2016 r.

W tym stanie rzeczy odwołanie wnioskodawcy jako zasadne podlegało uwzględnieniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł w sentencji orzeczenia na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.

K.-K.-W.